

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษา ปัจจัยและค่านิยมทางเพศ ของวัยรุ่นตอนต้นจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษามี รายละเอียด ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น

วัยรุ่น (adolescent) ในภาษาลาตินมีความหมายว่าเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ นั่นคือ เป็นวัย เริ่มเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยยึดถือความพร้อมทางร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน วัยนี้มีความ เจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิด โดยเฉพาะมีความคิดอยากเป็นอิสระ และเรียนรู้ความผิดพลาดด้วยตนเองมากกว่าที่จะเรียนรู้จาก คำสั่งสอน ถ้าหากได้รับการขัดขวางไม่ให้เป็นไปตามสิ่งที่วัยรุ่นต้องการมักมีผลทำให้วัยรุ่นมี ความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจและหาทางออกในทางที่ผิด ๆ เช่น หนีออกจากบ้าน ดื่มสุรา เที่ยวกลางคืน (สุชา จันทร์อม, 2536) วัยรุ่นถือเป็นระยะของช่วงชีวิตที่ขึ้นกลางระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็น ผู้ใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1.1 วัยรุ่นตอนต้น (early adolescence) โดยเด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 13 - 15 ปี และเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 15 - 17 ปี ในวัยนี้วัยรุ่นทั้งสองเพศจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน ร่างกายจิตใจและความคิด การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายในระยะนี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง มากมาย กล่าวคือ เด็กชายจะมีการพัฒนาการเกี่ยวกับหน้าที่ทางเพศ สามารถหลั่งน้ำอสุจิได้ จะมี ประสบการณ์เกี่ยวกับความสุขสุดขั้วทางเพศ อันอาจทำให้เกิดความสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง สำหรับเด็กหญิงจะมีการพัฒนาการทางเพศคือมีประจำเดือน หน้าอกและสะโพกขยายใหญ่ขึ้น ส่วนการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจโดยทั่วไปในวัยนี้จะมีอารมณ์ที่รุนแรงก้าวร้าวฉุนเฉียว (มยุรี ภูงามทอง, 2533 อ้างในพัชรลักษณ์ สุวรรณ, 2549)

1.2 วัยรุ่นตอนกลาง (middle adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 16 - 18 ปี ชายจะมีอายุระหว่าง 18 - 19 ปี วัยรุ่นตอนกลางจะเป็นช่วงที่เริ่มแยกจากครอบครัว ทำตัวห่างเหินกับสมาชิกในครอบครัว เริ่มรวมกลุ่มกับเพื่อนวัยเดียวกันและเพศเดียวกันมากขึ้น จากลักษณะเพศที่ปรากฏอย่างชัดเจน ทำให้สำนึกในความแตกต่างระหว่างเพศช่วงนี้บางคนจะ “ติดกลุ่มเพื่อน” มากจนอาจจะเลิกละหน้าที่ความรับผิดชอบในบ้านที่ได้รับมอบหมาย จึงอาจทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งเกิดความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใหญ่ (ปราณี รามสูต, 2528 อ้างในจันทร์แรม ทองศิริ)

1.3 วัยรุ่นตอนปลาย (late adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 19 - 21 ปี และเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 20 - 21 ปี (สุชา จันทร์แรม, 2536) วัยรุ่นตอนปลายร่างกายทุกส่วนเจริญเต็มที่ บ่งบอกความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ น้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น โครงกระดูกใหญ่โตและแข็งแรงเต็มที่ ในช่วงนี้กล้ามเนื้อเจริญแข็งแรงเต็มที่ อวัยวะภายใน เช่น หัวใจ ปอด และกระเพาะอาหารจะเจริญอย่างเต็มที่แบบผู้ใหญ่ ในด้านการเคลื่อนไหวทั่วไปเริ่มมีจังหวะดีขึ้นเพราะเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงของร่างกายมานานพอสมควร จนเริ่มปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลง

โดยทั่วไปพัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นมีดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย (physical development) วัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางร่างกายรวดเร็วมาก อัตราการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็วนี้ประมาณได้ว่า น้ำหนักเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 50 และส่วนสูงเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 25 เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรก หน้าอกและสะโพกเริ่มขยาย เด็กชายจะมีเสียงแตกพรวด มีการหลั่งน้ำสุจิเวลาหลับ วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงมุ่งความสนใจไปที่ตัวเอง พิจารณาลักษณะของตนที่เปลี่ยนไป ถ้าการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี สังคมยอมรับวัยรุ่นจะสบายใจแต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่เป็นที่พอใจของวัยรุ่น วัยรุ่นจะเกิดความวิตกกังวล มีพฤติกรรมแปลก ๆ ที่อาจจะเป็นปัญหาต่อไป

2. พัฒนาการทางบุคลิกภาพและสังคม (personality & social development) วัยรุ่นจะมีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะทำให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อน ๆ และบุคคลในสังคม วัยรุ่นจะพยายามอย่างสุดความสามารถเพื่อจะเอาชนะใจเพื่อนฝูง ดังจะสังเกตได้จากการแต่งตัวที่พิถีพิถันเป็นพิเศษ การเอาใจใส่ในกิริยาท่าทางของตัวเองและบุคคลในครอบครัวที่มากขึ้นเป็นพิเศษ จากที่วัยรุ่นเป็นวัยที่ต่อระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะป็นลักษณะรูปร่าง สังคม หรือความคิด ทำให้วัยรุ่นเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ของตน บางครั้งวัยรุ่นอยากเป็นเด็กเพราะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร แต่บางครั้งก็อยากเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่าง ๆ ในสังคม

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional Development) วัยรุ่นมักมีอารมณ์รุนแรงแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยและตรงเกินไป มีความเชื่อมั่นในตนเอง แต่บางครั้งก็รู้สึกหดหู่มีความสงสัยอยู่ตลอดเวลา ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในความเป็นชายเป็นหญิงของตน ทั้ง

จากเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม และจะกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงร่างกายอยู่ตลอดเวลา เช่น ความสูง ความอ้วน ความผอม บางคนกลัวเป็นสิ่ว มีกลิ่นตัวแรง สายตาสั้นหรือฟันไม่สวย เป็นต้น เหล่านี้มีผลให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย และรุนแรง และเนื่องจากวัยรุ่นไม่สามารถทำตนให้เหมาะสมได้ผู้ใหญ่จึงมักมองว่าเป็นเด็กอยู่เสมอ

วัยรุ่นมีอารมณ์รุนแรงทุกชนิดไม่ว่า อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อยากรู้อยากเห็น ซึ่งความรุนแรงและความไม่แน่นอนของอารมณ์จะมีมากในช่วงวัยรุ่นตอนต้น พออย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย อารมณ์จะเริ่มมั่นคงขึ้น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น นั่นคือมีวุฒิภาวะทางอารมณ์มากขึ้น

2. วัยรุ่นกับสังคม

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงจากเด็ก (Childhood) เข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ (Adulthood) เมื่อก้าวถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นที่เป็นวิกฤติทางศีลธรรมแล้ว คงต้องร่วมถึงการแสดงออกของวัยรุ่นในลักษณะที่สังคมหรือผู้ปกครองไม่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นด้วย ผู้ใหญ่มักจะมองวัยรุ่นว่าโตแล้ว มักไม่ค่อยให้อภัยและให้ความเอ็นดูเหมือนกับเด็กๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วัยรุ่นมีปัญหาในการวางตัว เกิดความขัดแย้งในใจ ไม่ทราบจะปฏิบัติตนอย่างไร จะเป็นเด็กก็ไม่ได้จะเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ได้ เด็กวัยรุ่นบางคนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ ก็หาทางออกที่ผิดๆ เช่น การเสพยาเสพติด การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อนไม่ดี การกระทำความรุนแรง และการก่ออาชญากรรมในลักษณะต่างๆ เป็นต้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน สถาบันทางสังคม ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา การอบรมสั่งสอน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น เริ่มมีความอ่อนแอลง โดยไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาท ของตนเองตามที่สังคมคาดหวัง อีกทั้งนโยบายของรัฐ และกลไกต่างๆ ที่รับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ขาดเจตจำนงในการพัฒนาคนในสังคมอย่างจริงจัง

ทั้งนี้การพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจมากเกินไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแบบดั้งเดิม ก่อให้เกิดลัทธิอำนาจนิยมและวัตถุนิยมขึ้นในสังคมไทย ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบทบาทและหน้าที่ของบุคคล ในสังคมมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้างและแบบแผนประเพณีดั้งเดิมที่ดั้งเดิมแปรเปลี่ยนไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537) ค่านิยมก่อนนี้ สังคมเคยยกย่องคนดีที่มีคุณธรรม ส่วนคนที่ประพฤติผิดศีลธรรม ทูจจริต คดโกงจะถูกประณาม ไม่มีใครอยากคบหาด้วย สังคมไทยขณะนี้ มีนิยามยกย่องคนที่มีเงิน คนที่มีฐานะดี มีตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้ว่าคนเหล่านั้น จะประพฤติผิดศีลธรรม หากสังคมไทยยังมีค่านิยมลักษณะแบบนี้อยู่ ก็จะทำให้คนในสังคมเกิดความ

ข้อเท่าในการทำความดีต่อไป ดังนั้น ค่านิยม จึงมีความสำคัญช่วยให้บุคคลตัดสินใจว่า สิ่งใดผิดสิ่งใดถูก อะไรที่เป็นสาระไม่เป็นสาระ สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ควรทำหรือไม่ควรทำ ช่วยให้บุคคลสามารถกำหนดทำที่ของตนต่อเหตุการณ์ที่ตนต้องเผชิญ ช่วยเสริมสร้างหลักศีลธรรม ซึ่งบุคคลจะใช้ในการพิจารณา การกระทำ ของตนอย่างเหตุผล

การเกิดค่านิยมสมัยใหม่ย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต บ้างครั้งก็ทำให้เกิดความเจริญ บ้างครั้งก็ทำให้เกิดวิกฤติในการดำเนินชีวิต เช่น การนิยมยกย่องวัตถุ ความหรูหราฟุ้งเฟ้อ ความเป็นอิสระ ไม่ยึดมั่น ในคุณงามความดี ประเพณีอันดีงาม แต่มีความชื่นชมยกย่องวัฒนธรรมตะวันตกและเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะการใช้โทรศัพท์มือถือ กระแสแฟชั่นการแต่งกายตามสมัยนิยม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

อิทธิพลของสื่อสารมวลชน ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตวัยรุ่น ส่งผลต่อการสร้างค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ให้แก่วัยรุ่น ซึ่งสื่อข่าวสารในปัจจุบันมีค่อนข้างมาก แต่กลไกการควบคุมสื่อของรัฐ รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตสื่อ และข่าวสารยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้วัยรุ่นไทยจึงตกเป็นทาสของการโฆษณาชวนเชื่อ ทำให้วัยรุ่นไทยมีค่านิยมที่เลียนแบบตามสื่อ ดารา นักร้อง กระตุ้นเรื่องรูปลักษณ์ เรือ่นร่าง สร้างเป็นค่านิยมอุดมคติตามจินตนาการของตนเองขึ้นมาอยากจะมีรูปร่างตามแบบอย่างที่เราเห็น ในนิตยสาร ละครโทรทัศน์และในภาพยนตร์ ซึ่งการมีพฤติกรรมการเลียนแบบ การรักสวย รักงาม ของวัยรุ่น ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเช่น การมีค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร ค่านิยมดังกล่าววัยรุ่นเห็นเป็นสิทธิเสรีเฉพาะตน ถือเป็นเรื่องปกติ การรักนวลสงวนตัว เป็นสิ่งล้าสมัย การมีประสบการณ์ทางเพศกับผู้ชายหลายคนกลายเป็นเรื่องไว้คุยอวดกันว่า ใครสามารถมีได้มากกว่ากัน ค่านิยมเรื่องเสรีทางเพศ ที่ไม่ต้องมีความรัก ไม่ต้องรู้จักกันลึกซึ้ง เพียงแค่มีความพอใจ ก็สามารถจะมีเพศสัมพันธ์กันได้ ค่านิยมเกี่ยวกับ “กิ๊ก” หรือ “ซู้ทางใจ” ซึ่งอธิบายได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง 2 คน เป็น “กิ๊ก” กัน โดยหมายถึงใครสักคนที่สามารถคุยด้วย ปรึกษาด้วยได้ทุกเรื่อง โดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายละเอียดส่วนตัวของแต่ละฝ่าย ไม่ต้องเอาอกเอาใจกัน แค่พบ พูดคุย ไปเที่ยวกันสนุก ๆ แล้วก็ต่างแยกย้ายกันไป โดยไม่มีข้อผูกพัน ไม่มีพันธะ แล้วก็ไม่มีการต่อว่าต่อขานกัน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวถ้าวัยรุ่นบางคนขาดวุฒิภาวะ การตัดสินใจ หรือการรู้จักปฏิเสธ ก็อาจมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้

สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2550) กล่าวว่า ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นั้น พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศจัดอยู่ในลำดับต้น ๆ ของปัญหาทางสังคม การตั้งท้องของวัยรุ่นไทยสูงมากขึ้น โดยคิดอันดับหนึ่งในสิบของไทย เมื่อเทียบกับญี่ปุ่นแล้ว อัตรา

การตั้งท้องของวัยรุ่นไทยสูงกว่าถึง 20 เท่า ในประเทศไทย 1 ปี จะมีวัยรุ่นหญิงประมาณห้าแสนคนที่ตั้งท้องแล้วต้องหยุดเรียนโดยไม่มีโอกาสได้กลับไปเรียนต่อ ซึ่งสังคมไทยได้ให้คุณค่าและความสำคัญ กับการบริโภคตามกระแสวัตถุนิยม ซึ่งสื่อโฆษณาถือเป็นตัวกระตุ้นผลักดันให้สังคมเห็นว่าความเจริญทางวัตถุ มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้สังคมไทยจึงตกอยู่ภายใต้กระแสแห่งการเสพบริโภค ทำให้วัยรุ่นบางคนถูกสื่อมอมเมาทำให้เกิดพฤติกรรม การเสพบริโภคและเลียนแบบโดยมิได้คำนึงถึงผลร้ายที่จะตามมา

3. ทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์ (The Sexual System)

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของแอบรามสัน (Abramson, 1983 อ้างถึงในศรีภัทรา จาริวงค์, 2539) สมมติฐานว่าการแสดงออกทางเพศ (sexual expression) จะถูกควบคุมโดยกลไกเชิงสมมติที่เรียกว่า โครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive system) โครงสร้างทางสติปัญญานี้เปรียบเสมือนแหล่งที่สะสมอารมณ์ความรู้สึกและประสบการณ์ของบุคคลที่ได้รับมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครอบครัว ประสบการณ์ของตนเอง เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศ และหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมตอบสนองเกี่ยวกับเรื่องเพศของตนเอง ในปัจจุบันทฤษฎีระบบเพศสัมพันธ์ได้มีข้อเสนอว่า โครงสร้างทางสติปัญญาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมทางเพศทั้งหมดซึ่งมีการพัฒนามาจากปัจจัย 4 ด้าน คือ

1. วุฒิภาวะ (maturity) คือ ขบวนการเติบโตของร่างกายสติปัญญาบุคลิกภาพจิตใจ อารมณ์เพื่อพัฒนาจากเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่และส่งผลเห็นชัดเจนเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น
2. บรรทัดฐานทางสังคม (social norm) เป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมเด็กไม่ได้เรียนรู้จากบิดามารดาอย่างเดียว แต่ได้เรียนรู้จากสังคมได้แก่กลุ่มเพื่อนซึ่งยอมรับจากกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก นอกจากนี้เพื่อแล้วเด็กยังเรียนรู้ได้จากสื่อมวลชน เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมถึงศาสนาวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น และองค์กรชุมชนต่าง ๆ ด้วย
3. มาตรฐานของบิดามารดา (parental standard) อิทธิพลของการเลี้ยงดูค่านิยมของบิดามารดาเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติในเรื่องเพศทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. ประสบการณ์ทางเพศในอดีต (previous sexual experience) คือ สิ่งที่ตกค้างอยู่ภายในโครงสร้างการรับรู้ก่อตัวเป็นหลักในการปฏิบัติซึ่งจะกำหนดว่าจะรับรู้และจดจำเป็นหลักในการประพฤติทางเพศ (code of conduct) เช่น เด็กผู้หญิงจะเรียนรู้เรื่องห้ามการมีเพศสัมพันธ์และถูกลงโทษถ้าประพฤติฝ่าฝืนระเบียบ เป็นต้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

“พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ อรุษา จันทรวิจ (2544) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ว่าหมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของนักเรียนที่กระทำให้เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ด้าน คือ การดื่มสุราหรือของมีเมา การอ่านหนังสือที่กระตุ้นทางอารมณ์เพศ การดูวิดีโอ/ภาพยนตร์/อินเทอร์เน็ตที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การแตะต้องสัมผัสระหว่างชายหญิงในเชิงชู้สาว และการเที่ยวสถานเริงรมย์

บัวทิพย์ ใจตรงดี และคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ซึ่งการกระทำหรือการปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงอาจเกิดจากการอยู่ในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศในที่รโหฐาน การแสดงความรักกับคู่อรักหรือเพื่อนต่างเพศ การไปเที่ยวในสถานเริงรมย์การไปเที่ยวค้างคืนกับเพื่อนต่างเพศ โดยไม่มีผู้ใหญ่ไปด้วย การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด

อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ (เพ็ญศรี พิชัยสนธิ, ระวีวรรณ แสงฉาย, 2546)

อิทธิพลของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่อบรมทางด้านจิตใจ และปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็ก ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นด้วย

อิทธิพลของเพื่อน เพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความเชื่อ ความคิด ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ

อิทธิพลทางสังคม เช่น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสังคมที่ผิด ทำให้เกิดผลเสียและอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สื่อมวลชนมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในทางเสื่อมเสีย เช่น การถูกข่มขืน ที่ลงภาพผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออย่างชัดเจน พร้อมทั้งบอกรายละเอียดต่าง ๆ ของการกระทำ

อิทธิพลของวัฒนธรรม ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศและการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ ค่านิยมทางเพศ การพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผย

5. ค่านิยม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ได้ให้ความหมายค่านิยมว่า เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตน ซึ่งในต่างประเทศมีผู้ให้ความหมายของค่านิยมคล้ายคลึงกันหลายท่าน อาทิ เช่น ไชมอนส์, โฮวี, และคิโรเชนแบน (Simons, Howe, & Kirochenbaum cited in Fogel & Lauver, 1990) กล่าวว่าค่านิยมเป็นความเชื่อและทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับความถูกต้อง ความมีคุณค่าในการแสดงพฤติกรรมใดๆ ซึ่งคล้ายกับความหมายของเบอร์คาร์ท และนาธานเอล (Burkhardt & Nathaniel, 2002) ที่กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความคิด ความเชื่อ ธรรมเนียมปฏิบัติ คุณลักษณะ หรืออุดมการณ์ซึ่งเป็นรางวัลสูงสุดหรือความพึงพอใจของบุคคล กลุ่ม หรือสังคม

ในประเทศไทยจุมพล หนีมพานิชย์ (2538) ให้ความหมายค่านิยมว่าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่คนส่วนใหญ่ชอบ ประารถนา ต้องการ หรือความรู้สึกอื่นๆ ที่มนุษย์เชื่อถือ และยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ส่วนสกลิต วงศ์สวรรค์ (2540) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึงสิ่งที่ดึงดูดบุคคลในสังคมยึดถือปฏิบัติเป็นความนิยมชมชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าถูกหรือผิด สุพัตรา สุภาพ (2543) ได้ให้ความหมายค่านิยมเป็นสิ่งที่คนในสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ น่ากระทำ น่ายกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนสนใจ ประารถนาจะได้ ประารถนาจะเป็น จึงสามารถเป็นแนวทางความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคลและเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดปฏิบัติในสังคมด้วย ในขณะที่แสงอัมพา บำรุงธรรม (2543) ให้ความหมายค่านิยมว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนมาจากพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคล เป็นสิ่งที่คนสนใจประารถนาจะได้ เป็นการยอมรับนับถือพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ค่านิยมจึงสามารถเป็นสิ่งแสดงถึงทิศทางพฤติกรรมของบุคคลได้ สำหรับพนัส หันนาคินทร์ (2526) อ่างในศรีเกษ รัชฎญาวิรัชกุล (2536) ได้ให้ความเห็นว่า ค่านิยมเป็นการยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้ได้ทำการประเมินค่าจากทัศนคติต่าง ๆ โดยถี่ถ้วนและรอบคอบแล้ว

พัฒนาการของค่านิยม

ค่านิยมของคนเราเริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมเป็นแกนสำคัญ ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่า คนเรานั้นได้รับการอบรมหรือปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เช่น บิดามารดา ตลอดจนครูหรืออาจารย์ จะสอนบุตรหลานหรือศิษย์ของตนให้มีความซื่อสัตย์ ความเมตตาอารี หรือการรู้และตอบแทนบุญคุณของคนอื่น เป็นต้น ตลอดจนให้รางวัลหรือคำชมเชยแก่บุตรหลานหรือศิษย์ของตนที่ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนต้องการหรือพอใจให้ทำ แต่จะลงโทษหรือตำหนิบุตรหลาน หรือศิษย์ของตนที่ไม่

ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนต้องการ หรือพอใจให้ทำ โดยกระบวนการเช่นนี้ เด็กจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อเด็กเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ทางสังคมมากขึ้น จากสถาบันการศึกษา กิจกรรมทางศาสนา เพื่อ อาชีพ หรือการงาน ตลอดจนสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เขาก็จะพบว่ามีค่านิยมหลายอย่างที่แตกต่างไปจากค่านิยมที่บิดา มารดา หรือ ครู อาจารย์ เคยอบรมสั่งสอน หรือปลูกฝังในสมัยเป็นเด็ก ระหว่างนั้นเขาอาจจะทิ้งค่านิยมบางอย่างที่ตนเคยรับรู้หรือได้รับการปลูกฝังจากบิดา มารดาหรือครู อาจารย์ แล้วรับเอาค่านิยมที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ความนิยมชมชอบ หรือบุคลิกภาพที่แท้จริงของเขา และค่านิยมที่เขาได้รับนั้น ก็อยู่ภายใต้มาตรฐานของสังคม จนเขาสามารถยึดเป็นเป้าหมาย หรือมาตรฐานการดำเนินชีวิตของตนต่อไป (Kalish, 1967)

ลักษณะของค่านิยม

ค่านิยมมีลักษณะที่สำคัญ 3 อย่าง คือ

1. ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้ (Cognitive) คือ จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องในพฤติกรรมที่ตนจะเลือกปฏิบัติ หรือรู้ถึงเป้าหมายที่ต้องการของชีวิตที่ตนจะดำเนินต่อไป
2. ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้สึก (Affective) คือ จะรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือเห็นว่าดี หรือไม่ดี ในค่านิยมที่ตนยอมรับหรือไม่ยอมรับ
3. ค่านิยมมีลักษณะเป็นพฤติกรรม (Behavioral) คือ ค่านิยมจะฝังลึกอยู่ในความรู้สึกนึกคิด หรือความเชื่อ และเป็นตัวกำหนดแนวทางพฤติกรรมของคนเรา ดังนั้น เมื่อคนเราถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะแสดงพฤติกรรมตามแนวทางหรือทิศทางค่านิยมของตนเอง

ค่านิยมเป็นคุณสมบัติส่วนบุคคล

ค่านิยมนั้นเกิดขึ้นจากประสบการณ์ของแต่ละคนที่ได้มาจากการวินิจฉัยด้วยตัวเอง ค่านิยมเป็นกำลังหนุนให้คนประพฤติอย่างนั้น การสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นนั้น เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลและเป็นขบวนการที่จะต้องกระทำไปชั่วชีวิตของแต่ละบุคคล เป็นที่เข้าใจกันดีว่าสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ค่านิยมของแต่ละคนก็อาจจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาอันสมควร แต่ขบวนการในการสร้างค่านิยมให้คนนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องกระทำกันอย่างต่อเนื่อง อยู่ตลอดเวลาด้วยการหมั่นตรวจสอบจุดมุ่งหมาย เจตคติ ทำที่ ความรู้สึก ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธอันแน่นแฟ้นระหว่างตัวเขาเองกับโลกที่แวดล้อมตัวเขาอยู่อย่างมีความหมาย และด้วยความฉลาดเพียงพอ

หากพิจารณาค่านิยมในเรื่องพฤติกรรมทางเพศแล้วจะเห็นว่า ค่านิยมทางเพศของสังคมไทยในอดีต หญิงไทยจะต้องรักษาวนสงวนตัว ก้าวร้าวเพศตรงข้ามต้องอยู่ภายใต้การดูแลของ

บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หญิงชายไม่ถูกเนื้อต้องตัวกันก่อนแต่งงาน ไม่ชิงสุกก่อนห่ามหรือมีเสรีภาพทางเพศ การที่หญิงชายจะมีเพศสัมพันธ์ในรูปที่สังคมยอมรับนับถือก็คือการแต่งงานเท่านั้น ยกเว้นเพศชายซึ่งอยู่ภายใต้มาตรฐานสองชั้น (Double Standard) สามารถมีพฤติกรรมทางเพศได้โดยเสรีและเปิดเผย สังคมไม่รังเกียจและติฉินนินทา กลับได้รับการยกย่องว่าเป็นชาย แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยมีลักษณะคล้ายคนตะวันตกมากขึ้น ค่านิยมในด้านเพศก็เปลี่ยนไปด้วย การคบหาสมาคมระหว่างหญิงกับชายทำได้อย่างเปิดเผย ประกอบกับมีสถานเริงรมย์เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น ไนท์คลับ บาร์ โรงแรม ฯลฯ

ค่านิยมทางเพศ (Sexual Value)

ค่านิยมทางเพศ แม้ว่าไม่มีผู้ให้ค่านิยมเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศโดยตรงแต่จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีผู้ให้ขอบเขตนิยามของค่านิยมทางเพศ ดังนี้

โฟเจล และ ลอเวอร์ (Fogel & Lauver, 1990) กล่าวว่า ค่านิยมทางเพศประกอบด้วย เรื่องเกี่ยวกับเพศ (sexuality) พฤติกรรมทางเพศ (sexual behavior) และการแสดงออกทางเพศ (sexual expression) การศึกษาค่านิยมทางเพศของแสงอำพา บำรุงธรรม (2543) สรุปนิยามของค่านิยมทางเพศว่า ประกอบด้วยความเชื่อความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการเลือกคู่รัก การมีคู่รักหลายคน การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างหญิงชาย การคุมกำเนิด และการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การศึกษาระบบความเชื่อและพฤติกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศและความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายในระบบครอบครัวของพิมพ์วิทย์ บุญมงคล (2542) ค่านิยมทางเพศ ประกอบด้วย ความเชื่อและความคิดเห็นต่อการแสดงออกถึงบทบาทหญิงชายในครอบครัว ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย การต่อรองทางเพศ ความพึงพอใจทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศ นอกจากนี้ในการศึกษาค่านิยมทางเพศของมาลี สบายยิ่ง (2545) กำหนดให้ค่านิยมทางเพศ หมายถึง ความคิดเห็นและความเชื่อต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ กัน ได้แก่ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสและนอกสมรสของสตรี การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการและหญิงทั่วไปของชายโสดและชายที่แต่งงานแล้ว และพฤติกรรมรักร่วมเพศของหญิงและชาย

จะเห็นได้ว่ามีผู้ให้ความหมายขอบเขตของค่านิยมทางเพศคล้ายคลึงกันเช่น เรื่องเกี่ยวกับการมีคู่รักหรือการเลือกคู่ พฤติกรรมทางเพศ และความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นต้น

6. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยภูมิปัญญา เพื่อเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นกฎระเบียบหรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับ โดยเป็นตัวกำหนด ขั้วกลางสร้างสรรค์มนุษย์ให้มีชีวิตที่ดีงาม โดยวัฒนธรรมมีผลต่อค่านิยมทางเพศ ดังนี้

ก. บรรทัดฐานทางครอบครัวและสังคม

บรรทัดฐานทางครอบครัวและสังคม ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมไทย (แสงอัมพา บำรุงธรรม, 2543) ครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานที่ให้การอบรมบ่มนิสัย และพัฒนาพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างดี การอบรมของครอบครัวทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ทางตรงก็บอกตรงๆ ว่าต้องทำตัวอย่างไร อะไรดีไม่ดี หรือควรไม่ควร ส่วนการอบรมทางอ้อมเป็นการอบรมแบบไม่เป็นทาง เป็นการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ชาย โพธิ์ธิดา (2535) กล่าวถึงสภาพของพ่อแม่ที่มีความตระหนักรู้และความรู้ ความเข้าใจในการอบรมดูแลวัยรุ่น และไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก ไม่ว่าจะจากสาเหตุความยากจน มีธุรกิจการงานผูกมัด พ่อแม่หย่าร้าง ทะเลาะวิวาทหรือพ่อแม่มีภรรยาและสามีใหม่ ล้วนส่งผลทำให้วัยรุ่นไม่ได้รับการอบรมดูแลอย่างถูกต้อง

ข. เพื่อน หรือกลุ่มเพื่อน

เพื่อน หรือกลุ่มเพื่อนถือเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก (สุชา จันท์เอม, 2528) กล่าวว่า วัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบ (Identification) ในเรื่องบรรทัดฐาน แบบแผนพฤติกรรม และทัศนคติ มากยิ่งกว่าหน่วยงานสังคมอื่นๆ ซึ่งบางครั้งขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมส่วนรวม ทั้งนี้เพราะพวกเขามีการติดต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อน มีความใกล้ชิดกันยาวนาน จนวัยรุ่นยึดถือเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มมาเป็นแบบอย่าง

ค. ค่านิยมทางเพศในวัยรุ่น

ค่านิยมเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น นั้นเป็นเรื่องที่แยกกันยาก โดยเฉพาะในยุคสมัยปัจจุบันที่วัยรุ่นมีอิสระมากขึ้น มีโอกาสที่จะคบหาสมาคมสนิทสนมกันได้ง่ายมากกว่าในอดีต และใช้การที่จะอยู่กันสองต่อสองจนเกิดความต้องการตามธรรมชาติมีมากขึ้น เพราะการสื่อสารที่สามารถติดต่อกันได้ง่ายๆ ไม่ว่าจะเป็น โทรศัพท์มือถือ หรืออินเทอร์เน็ต ที่แทบจะเป็นเรื่องปกติของชีวิตประจำวันในยุคไอทีสมัยนี้ ตามธรรมชาตินั้น วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลองของใหม่ๆ อยากรู้อยากทำในรูปแบบที่แปลกไปกว่าเดิม รวมทั้งต้องการการยอมรับในหมู่เพื่อนฝูงที่คบหาสมาคมมากกว่าพ่อแม่ แนวความคิดที่ต้องการหลบจากข้อห้ามข้อเตือนของผู้ใหญ่ จึงเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันสมควรที่พ่อแม่และผู้ใหญ่ทั้งหลายวิตกกังวล

ง. การเปลี่ยนแปลงร่างกาย และฮอร์โมน

วัยรุ่นเมื่อเริ่มแตกวัยหนุ่มสาว ร่างกายจะมีการสร้างฮอร์โมนเพศขึ้น ผู้ชายวัยรุ่นจะเริ่มมีฮอร์โมนเพศชายที่เรียกว่า “เทสโทสเตอโรน” ทำให้เริ่มมีเสียงห้าว มีขนขึ้นตามลำตัว พร้อมทั้งอวัยวะมีการผลิตตัวอสุจิขึ้น ปรากฏการณ์แรกๆ ที่แสดงว่าวัยรุ่นชายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นแล้วก็คือ การเกิด “ฝันเปียก” ขึ้นเป็นการหลั่งน้ำอสุจิที่ผลิตออกมาจนเกินต่อมเก็บออกมาภายนอก และในช่วงนี้เองที่ทำให้พวกเขาเกิดอารมณ์และความรู้สึกแปลกๆ ใหม่ๆ ที่แสนจะเร้าใจ มองเพศตรงข้ามว่าสวยงาม รวมทั้งอยากที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วยตามสัญชาตญาณพื้นฐานของการเจริญพันธุ์ของมนุษยชาติ เพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ สำหรับวัยรุ่นหญิง ร่างกายจะเริ่มผลิตไข่ออกมา พร้อมทั้งฮอร์โมนเพศหญิงที่หลั่งออกมาเป็นวงจรและมีประจำเดือน ฮอร์โมนหญิงที่เรียกว่า “เอสโตรเจน” จะทำให้เกิดความรัก อยากถูกรักโดยชายหนึ่ง อยากให้มีใครสักคนมารักมาห่วงใย มาดูแลทุกข์สุข และเมื่อมีชายหนึ่งสักคนมาบอกรักเธอแล้วจนเธอแน่ใจว่าเขารัก การมีเพศสัมพันธ์ก็อาจตามมาได้ ถ้าเขาร้องขอและเธอไม่มีความรู้ทางด้านเพศศึกษาอย่างถูกต้องมาก่อน ไม่ว่าจะจากที่บ้านหรือจากโรงเรียน (ออนไลน์, 2551)

2. ค่านิยมทางเพศตามสังคมและวัฒนธรรมตะวันตก ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามา มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางสังคมของไทยมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ก้าวหน้า รวดเร็ว ส่งผลทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งวัฒนธรรมบางอย่างก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมมากมาย โดยเฉพาะการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

ก. สื่อต่าง ๆ

การเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกไม่ว่าจากสื่อ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ หรือ อินเทอร์เน็ตก็ตาม ได้ทำให้ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วัฒนธรรมที่ฝังใจของสังคมไทย เปลี่ยนไป เช่น เสรีภาพในการคบเพื่อนต่างเพศ ซึ่งบางครั้งมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายกับหญิงมีมากขึ้น พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศในที่สาธารณะ เช่น การโอบกอด การแต่งกายที่ล่อแหลม กิริยามารยาทที่ไม่เรียบร้อย การแสดงออกอย่างเปิดเผยในเรื่องเพศ หรือการที่วัยรุ่นหญิงบางคนตามจับผู้ชาย เป็นต้น อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในสังคมไทย พอจะสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องเพศ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศอย่างไม่เหมาะสม การออกเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนต่างเพศ การแต่งกายดึงดูดเพศตรงข้าม เปิดเผยให้เห็นของสงวนมากเกินไป การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

2. ปัญหาสังคม เช่น การมั่วสุมกันในสถานเริงรมย์ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การทำแท้ง การใช้สารเสพติด เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม (2547) กล่าวถึงปัญหาพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นที่มีสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในเรื่องของการจับคู่ พบว่าปัจจุบันวัยรุ่นจำนวนมากนิยมที่จะมีคู่รัก ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่และผู้ใหญ่วิตกกังวลเป็นอย่างยิ่งจะคบหากันเกินขอบเขตและละเลยเรื่องการเรียน หากวัยรุ่นมีความรักแล้วรู้จักปฏิบัติและวางตัวอย่างเหมาะสมมีความรับผิดชอบในเรื่องเรียนก็จะไม่มีสิ่งเสียหายตามมา แต่วัยรุ่นบางคนก็ชักนำกันมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม โดยการชักชวนกันไปเที่ยวกลางคืน ดื่มสุราขณะกันไปด้วยกัน หรือทดลองเสพยาเสพติด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ในที่สุด

การเสพยาเสพติด ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ชักนำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ได้ง่าย ได้แก่ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะทำให้มีเมามา ขาดสติสัมปชัญญะ และการเสพยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย เช่น ยาอี ยาเลิฟ ยาบ้า ที่เมื่อเสพไปแล้วจะไปกระตุ้นประสาท ทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม สับสน งุนงง และชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่สุดในปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นที่ไปเที่ยวกลางคืนในสถานบริการ ในงานรื่นเริงต่างๆ มักจะมีการดื่มสุราและบางแห่งมีการเสพยาเสพติด ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ตามมา นอกจากนี้ในกลุ่มผู้เสพยาเสพติดมักจะมีคู่นอนหลายคนเปลี่ยนไปเรื่อยๆ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะติดโรคเอดส์ หรือตั้งครรภ์ที่ไม่ตั้งใจ เพราะผู้ที่ดื่มสุราหรือเสพยาเสพติดมักจะมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

รวมถึงพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงที่เป็นปัญหา ได้แก่

- การแต่งตัวให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัย เช่น ใส่เสื้อสายเดี่ยว เสื้อเกาะอก กางเกงขาสั้น กางเกงเอวต่ำ เป็นต้น ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมทางเพศได้ง่าย

- การยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่รัก เพราะคิดว่าความสัมพันธ์จะยาวนานมั่นคง หรือทำให้คนรักไม่ไปมีคนอื่นจริงๆ แล้ว เป็นการแสดงออกที่ผิด เพราะการที่ผู้หญิงยอมมีเพศสัมพันธ์จะทำให้ฝ่ายชายคิดว่าผู้หญิงอาจเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นมาแล้วเช่นกัน และการทำเช่นนี้ไม่ทำให้ฝ่ายชายมีความรักและความสัมพันธ์ต่อผู้หญิงตลอดไปได้เพราะความรักจะมีองค์ประกอบด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเข้าใจ ความเห็นใจ ความเอื้ออาทร มีนิสัยใจคอที่เข้ากันได้ เป็นต้น

- การมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้ง่ายหากเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว พบว่า ผู้หญิงเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักไปแล้วมักจะยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนรักคนต่อมา หรือเพื่อเหตุผลอื่น เช่น เพื่อแลกกับเงินที่จะมาซื้อสิ่งของราคาแพงตามที่ตนเองต้องการ เพราะคิดว่าตนเองไม่บริสุทธิ์

แล้วไม่มีอะไรจะเสียอีกแล้ว ความคิดเช่นนี้ไม่ถูกต้องเพราะคนทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีในตัวเอง การที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อนในอดีตไม่ได้ทำให้คุณค่าตัวเองลดลง หากการกระทำของตัวเราในปัจจุบันและอนาคตต่างหากจะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของตัวเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐกานต์ อมาตยกุล (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษาหญิงจำนวน 5 คน ที่มีอายุระหว่าง 16 - 20 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นหญิงเหล่านี้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรคือความไว้วางใจที่มีเพศตรงข้าม และปัจจัยเสริมอื่นๆ คือ ปัจจัยด้านครอบครัว เพื่อน และปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ ซึ่งมีผลมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี แต่ในขณะเดียวกันกรณีศึกษาทั้ง 5 คน ก็ล้วนสามารถจัดการกับชีวิต อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองได้ สามารถประคับประคองการดำเนินชีวิตของตนไม่ให้ตกต่ำ เลือกที่จะมีความสุขในการใช้ชีวิตในวิถีทางตนได้เลือกและต้องการ และยังเป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตัวเอง

วิจิตร ศิริสุพรรณ และคณะ (2533) ได้ทำการศึกษาถึงเรื่องของความรู้ ความคิดเห็น พฤติกรรมเกี่ยวกับเพศศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต้นปลายและอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เพศชาย 199 คน เพศหญิง 201 คน รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม พบว่า วัยรุ่นมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 15 - 19 ปี

ศรีเกษ ัญญาวินิชกุล (2536) ศึกษาเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์กับกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ ที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันทั้งด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม และด้านสาธารณสุข
2. นักเรียนชายกลุ่มที่ตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์กับนักเรียนชายกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันทั้งด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม และด้านสาธารณสุข

3. นักเรียนหญิงกลุ่มที่ตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์กับนักเรียนหญิงกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันทั้งด้านค่านิยม ด้านจริยธรรมและด้านสาธารณสุข

4. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ไม่แตกต่างกันทั้งด้านค่านิยม ด้านจริยธรรมและด้านสาธารณสุข

5. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ตัดสินใจไม่มีเพศสัมพันธ์ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ แตกต่างกันทั้งด้านค่านิยม ด้านจริยธรรมและด้านสาธารณสุข

แสงอัมพา บำรุงธรรม (2543) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่ พบว่า วัยรุ่นในเมืองทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการสัมผัสถูกเนื้อต้องตัว การมีแฟนมากกว่า 1 คน และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา โดยกล่าวตรงกันว่าใครๆ ก็ปฏิบัติกันและเชื่อว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงความรักที่มีต่อกัน และวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่เชื่อในเรื่องของพรหมจรรย์ การที่มีความรักให้แก่กันอยู่ที่ความเข้าใจเหตุผล วัยรุ่นในเมืองทั้งชายและหญิงมีการนัดพบและการไปเที่ยวด้วยกันซึ่งนำไปสู่การมีความสัมพันธ์แบบคู่รัก การถูกเนื้อต้องตัว และการมีเพศสัมพันธ์ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อและค่านิยมทางเพศ คือ การออกจากกรอบควบคุมของครอบครัว การมีปัญหากจากควบคุมของครอบครัว อิทธิพลของเพื่อน สื่อ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

ศรีสุดา วรรณเจริญ (2548) ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือไม่เห็นด้วยและไม่ปฏิเสธต่อเรื่องดังกล่าว ในส่วนทักษะคิดที่มีต่อการวางแผนครอบครัวอยู่ในระดับที่เห็นด้วย และผลการเปรียบเทียบทักษะคิดที่มีต่อเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัวของนักศึกษาชายหญิง ไม่มีความแตกต่างกัน

สิริวรรณ ธีบุญผล (2548) ศึกษาเรื่อง ค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ และเปรียบเทียบค่านิยมทางเพศของสตรีวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีวัยรุ่นที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัด

กรมอาชีวศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2547 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ จำนวน 407 ตัวอย่าง พบว่า

1. สตรีวัยรุ่นส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งหนึ่งเห็นด้วยกับการมีค่านิยมรักนวลสงวนตัว แต่ในส่วนการพูดเรื่องเพศและการแสดงออกทางเพศกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรสามารถทำได้อย่างเปิดเผยมีส่วนน้อยไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่เห็นด้วยกับค่านิยมการมีคู่อริ และค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์และ/หรือการอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงานสามารถทำได้อย่างเสรี

2. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.6 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุน้อยกว่า 18 ปี ร้อยละ 83.7 ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง และร้อยละ 13.9 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีค่านิยมทางเพศกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ค่านิยมทางเพศมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่นแตกต่างกัน จึงควรมีการส่งเสริมให้สตรีวัยรุ่นมีการรับรู้ค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น

สุพัตรา บุญญาภาพพงศ์ (2547) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาที่ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่อริ ได้แก่ การยอมรับ ค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ ร้อยละ 20.87 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการแสดงความรักระหว่างเพศ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และอาชีพของมารดา ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ ร้อยละ 23.0 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และอาชีพของบิดา ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ ร้อยละ 36.1 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการให้คู่ค้าของพรหมจรรย์ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ ร้อยละ 27.3 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการทำแท้ง ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดาและมารดา แหล่งความรู้เรื่องเพศ และการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ ร้อยละ 14.2 และปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ได้แก่ ความรู้เรื่องเพศ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา และเพศ ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวไว้ ร้อยละ 25.4

สุวิมล สุกันธา (2550) ศึกษาเรื่อง กระบวนการเรียนรู้เพศสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเพื่อน : กรณีศึกษานักเรียนชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องเพศสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยสังเกตการณ์ สันทนาการและการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกลุ่มเพื่อน ครอบคลุมเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ เจตคติ และค่านิยมพบว่า การเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ผ่านกลุ่มเพื่อนมีลักษณะที่เป็นกระบวนการ โดยการสังเกต การมีส่วนร่วม การเลียนแบบพฤติกรรม ฯลฯ เริ่มเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแหล่งการเรียนรู้จะมีการถ่ายทอดหรือกล่อมเกลาเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป และพบว่าปัจจัยเพื่อนและสื่อมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

G. Arbanas. (2008) ศึกษาเรื่อง Sexual attitudes and sexual behavior of Croatian adolescents. มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นโครเอเชียที่มีอายุ 17 - 18 ปี และเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 153 ตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 82 ของวัยรุ่นที่ตอบแบบสอบถามมีความไว้วางใจในระดับน้อยเมื่อปรึกษาหารือกับบิดาและมารดาในเรื่องเพศ และ 3 ใน 4 ของเพศชายและครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นหญิงคิดว่ารักร่วมเพศเป็นเรื่องที่ไม่ปกติ ร้อยละ 20 ของวัยรุ่นมีทัศนคติเชิงลบต่อการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ร้อยละ 95.5 ของวัยรุ่นชายและครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นหญิงมีการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง โดยมีความถี่ในการสำเร็จความใคร่ 3.3 ครั้งต่อสัปดาห์สำหรับวัยรุ่นชาย และ 3.7 ครั้งต่อสัปดาห์สำหรับวัยรุ่นหญิง และวัยรุ่นหญิงที่สูบบุหรี่และเคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองมีโอกาสที่จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มอื่น

ซึ่งสรุปได้ว่า วัยรุ่นโครเอเชียจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับวัยรุ่นจากประเทศอื่นๆ แต่แตกต่างตรงที่วัยรุ่นหญิงจะมีเพศสัมพันธ์มากขึ้นกว่าเพศชาย

Jiunn Horng Loau, Shene-Hwang Chen (2009) ศึกษาเรื่อง Relationships among sexual knowledge, sexual attitudes, and safe sex behavior among adolescents: A structural equation model. มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 823 ตัวอย่างในวิทยาลัยกลางประเทศไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีความรู้เรื่องเพศมีผลทางลบต่อทัศนคติทางเพศ ทั้งนี้ วัยรุ่นที่มีความรู้เรื่องเพศจะมีทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับเรื่องเพศน้อยลง

ซึ่งสรุปได้ว่า ความรู้ และทัศนคติในเรื่องเพศไม่มีผลต่อการมีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของวัยรุ่นในไต้หวัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น จังหวัด เชียงใหม่

